

Melyik a nagyobb kockázat?

A címben megfogalmazott kérdésre a szakemberek unió-szerte keresik a választ Csak éppen Brüsszelben nem, ahol a növényvéd szerekkel kapcsolatos új rendelettervezetet kidolgoztok. A három éve tortó kodifikációs tevékenység közben nem jutott id arra, hogy uniós eredményeken alapuló hatástanulmányt készítsenek. Pedig ha a tervezet szerint marad minden, akkor az európai növénytermesztés rendkívül nehéz helyzetbe, jelent s versenyhátrányba kerül, például o harmadik országból származó import terményekkel szemben. Uhercsák András, a Mezőgazdasági Szövetség és Termelői Országos Szövetségének (MOSZ) munkatársa a téma kapcsán kifejtette, hogy ha kell, „akkor az ördöggel is szövetkeznek” a tervezet megvívótatása érdekében.

Az új szabályozási javaslat lényege, hogy az eddigi kockázat-alapú engedélyezési rendszert úgynevezett veszély-alapú engedélyezési rendszer váltaná fel, amely a veszélyes anyagokat kizárná a felhasználás rendszeréből - kezdte mondandóját Uhercsák András. A veszély-alapú hatóanyag-engedélyezési rendszert jelenleg sem a humán-, sem az állatgyógyászatban nem alkalmazzák! A szakemberek számára is érthetetlen, miért kell ezt a növényvédelemben bevezetni? Az is furcsa, hogy a mezőgazdasági termelést/ az élelmiszerbiztonságot, valamint a környezetet ilyen átfogóan és sokoldalúan érint témában az EU illetékesei nem készítettek hatástanulmányt.

Tiltandó szerek

Nem készült hatástanulmány arról sem, hogy az engedélyezett és szakszeren felhasznált növényvéd szerek milyen káros következményekkel járnak vagy járnak-e egyáltalán? Arról sem, hogy az új szabályozás (korlátozás) bevezetésével milyen következményekkel vagy netán hátrányokkal kell számolni.

A két engedélyezési rend-

szert közti különbséget a MOSZ munkatársa azzal érzékelteti, hogy például az etilál-kohol, tudományos ismereteink szerint, magas koncentrációban rákkeltő, tehát veszélyes anyag. De amikor a Tokaji Aszú ízét élvezzük, arra senki sem gondol, hogy a bort azért nem fogyasztja (kóstolja), mert az etilalkohol is tartalmaz!

Fél, hogy a veszély alapú engedélyezési rendszer miatt számos, a gyakorlatban általánosan elterjedt és eredményesen alkalmazható növényvéd szer indokolatlanul kikerül a felhasználható anyagok köréből, ugyanakkor helyettesítéskre nincs hatékony alternatíva.

A szakember példaként említ néhány, a gazdálkodók által is jól ismert, a kalászosok vetés-magcsávázásában alapvetően gombaölő szerként használt márkát, amelyeket kizárnának. Ezek közé tartozik a Biosild, a Dithane-M45, az Alert, a Bravo, az Amistar Xtra, a Penncozeb Plus, a Vondozeb stb. Ide tartoznának továbbá a kalász fuzáriózis ellen általánosan alkalmazott Alert, az Amistar Xtra, a Dithane M45, a Tango Star, a Jewel, a Flamenco stb., a ta-

lajlakó kártevők ellen használt Pyrinex, Signal, Mospilan 70 WP, Dursban, Fendona, Force stb. növényvéd szerek. Külön gondot okozna a kukoricabogár lárvá elleni védekezésben a Dursban, a Force, a Fury, a Gaucho, a Karate, a Zeon, a Pyrinex/ a Sumi-Alfa stb. készítmények betiltása, azok helyettesítése. A napraforgó és repace esetében gyakorlatilag nem marad engedélyezett rovarölő szer, mivel a Decis, a Gaucho, a Judo, a Karate, a Pirimor, a Cyren EC, a Force/ a Mospilan, a Pyrinex, az Actara, a Regent és a Steward növényvéd szereket sem engednék használni.

Övezeti vita

Gyümölcs- és zöldségkultúrákban a termelőknek ugyan-csak nélkülözniük kellene a gombaölő szerek közül az általánosan használt összes réz-tartalmú szer (réz-oxiklorid, réz-oxid, réz-hidroxid), továbbá a Nordax, a Champion, a Kocide, a Chorus, a Clarinet, a Follicur stb. készítményeket. A rovarölő szerek közül a Cyren, a Cyperkill, a Bi58EC, a Judo, a Karate, a Trebon, a Talstar, az Actara, az Avaunt, a Bulldock, a Cascade, a Pyrinex/ a Reldan, a Steward, a Lannate stb. növényvéd szereket is levennék az engedélyezési listáról.

Ez a beszüntetett növényvéd szer-rotáció nem csak alacsonyabb hatékonyságot és a termelési költségek növekedését okozná, hanem az eddigi szerhasználat mellett elpusztult gombák újbóli felszaporodását. Pedig az általuk termelt toxinok rendkívül károsak, súlyos táplálkozási és élelmiszer-biztonsági kockázatot hordoznak. Ezek a toxinok olyan erős mérgezők, hogy a forgalmazásból kivonni szánt növényvéd szeremberre veszélyes értékeinél esetenként 30-100-szor ki-

1125 Budapest, Istenehegyi út 59-61.

sebb értékeik is súlyos mérgezést okoznak. Nem fogadható el az sem, hogy a rendelettervezet szerint az unióban összesen három övezetet hoznának létre. Magyarország a középs övezetbe kerülne, amelyhez az Egyesült Királyságtól Magyarországon át egészen Romániáig 13 ország tartozna.

Versenyhátrány

Az új szabályozás hatásait elemezve a MOSZ szakértői folyamatosan figyelemmel kísérik a rendelettervezet körüli eseményeket. Az érdekképviselő már eddig is aktív részese volt a termelői vélemények és igények alakításának, megfogalmazásának, valamint a rendeleti szavazó uniós parlamenti képviselők szakmai felkészítésének. Az elkövetkezendő napokban, ha kell, a MOSZ „Brüsszelig elmegy”, s hivatalos és informális kapcsolatait is felhasználja annak érdekében, hogy a mezőgazdasági termelők érdekei ne sérüljenek drasztikusan.

Széles körű szakértői vélemény szerint a tervezett korlátozás bevezetésével Európa rövid időn belül akár az úgynevezett harmadik országokból származó, ellenrizetlen körülmények között termelt élelmiszerek széles körű behozatalára szorulhat, amelyről már vannak negatív tapasztalataink.

H.G.Y.